

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: DAICY
Sagsbeh.: DEPMNH
Koordineret med:
Sagsnr.: 2012773
Dok. nr.: 1524857
Dato: 17-12-2020

NOTAT

Status på sociale klausuler i kvalitetsfundsprojekterne

Baggrund

Sundheds- og Ældreministeriet har indhentet bidrag fra regionerne vedr. status på sociale klausuler på kvalitetsfundsprojekterne. Regionerne er i den forbindelse blevet bedt om at forholde sig til følgende spørgsmål:

- Hvilke sociale klausuler gælder på kvalitetsfundsprojekterne?
- Hvordan håndhæver regionen konkret de sociale klausuler på kvalitetsfundsprojekterne?
- Lever leverandørerne efter regionens vurdering op til kravene i klausulerne?

Løsning

Regionernes bidrag fremgår af tabel 1-5 nedenfor samt bilag 1b fra Region Hovedstaden. Bidragene omfatter igangværende kvalitetsfundsprojekter i de fem regioner.

Det fremgår af bidragene, at alle regioner har sociale klausuler vedr. løn- og arbejdsvilkår samt uddannelsespladser.

Alle regioner følger løbende op på, om klausulerne overholdes af leverandørerne. Der er forskellige rammer for håndhævelse af klausulerne i de forskellige regioner, bl.a. baseret på de enkelte projekters karakter og regionernes hidtidige erfaringer.

Regionerne vurderer generelt, at leverandørerne lever op til kravene i klausulerne, og at der er et konstruktivt samarbejde om at rette op på evt. mangler.

Tabel 1
Sociale klausuler på kvalitetsfundsprojekter i Region Hovedstaden

Hvilke sociale klausuler gælder på kvalitetsfundsprojekterne?	Hvordan håndhæver regionen konkret de sociale klausuler på kvalitetsfundsprojekterne?	Lever leverandørerne efter regionens vurdering op til kravene i klausulerne?
<p>Se vedlagte bilag 2b med uddrag af kontraktbetingelser vedrørende anvendelse af arbejdskraft (sociale klausuler).</p>	<p>Løn og arbejdsforhold Region Hovedstaden følger op på løn og arbejdsforhold på baggrund af konkrete henvendelser. Region Hovedstaden har desuden indgået aftale med BAT-kartellet om adgang til byggepladserne og dermed til at holde øje og føre kontrol med arbejdsforholdene på Regionens byggepladser.</p> <p>Praktikanter Regionen følger op på overholdelse af krav om praktikanter i forbindelse med projektorganisationernes månedlige indberetninger om antal mv. i månedsrapporteringen for de store byggerier i Region Hovedstaden. Der bliver fulgt op med spørgsmål og anmodning om forklaring på en eventuel udfordring i at opfylde kravet. Region Hovedstaden samarbejder med Byggherreforeningen om råd og vejledning i forhold til at få praktikanter i byggerierne. Flere af projekterne har benyttet sig af dette tilbud.</p>	<p>Det er regionens vurdering at entreprenørerne generelt lever op til kravene i klausulerne. Såfremt der er udfordringer med at leve op til kravene følger regionen op med den enkelte entreprenør og finder forklaringer og får løst udfordringerne i samarbejde med den pågældende entreprenør.</p> <p>Løn og arbejdsforhold Regionen har behandlet 6 sager inden for de seneste år vedrørende overholdelse af bestemmelser vedrørende løn og arbejdsforhold, herunder bl.a. sikring af lønforhold ved entreprenør eller dennes underentreprenør. I disse situationer er regionen v/projektorganisation m.fl. mødtes med arbejdstager/entreprenør og forbund og/eller BAT - Kartellets repræsentant. I de sager, hvor lønforhold eller andre arbejdsvilkår ikke er sikret i overensstemmelse med kontaktens bestemmelse herom er forholdene blevet rettet op ved entreprenørens foranstaltning.</p> <p>Praktikanter Status pr. Q4 2020. Kvalitetsfundsbyggerier som aktuelt er i udførelse - Nyt Hospital Herlev, Nyt Hospital Hvidovre, Ny Retspsykiatri Sct. Hans samt Nyt Hospital Nordsjælland (første del af byggeriet) - har samlet set krav om 110 årsværk i kontakterne. Der er opfyldt 86 årsværk. Nyt Hospital Bispebjerg (akuthuset) er på vej i udførelse og opfølgning på praktikanter opstartes i den forbindelse. Det Nye Rigshospital er afleveret og dermed er opfølgning på praktikanter afsluttet. I kontakterne på Det Nye Rigshospital (Nordfløj) var kravet 50 årsværk. Der blev opfyldt 54 årsværk.</p>

Kilde: Region Hovedstaden

Tabel 2
Sociale klausuler på kvalitetsfundsprojekter i Region Sjælland

Hvilke sociale klausuler gælder på kvalitetsfundsprojekterne?	Hvordan håndhæver regionen konkret de sociale klausuler på kvalitetsfundsprojekterne?	Lever leverandørerne efter regionens vurdering op til kravene i klausulerne?
<p>For alle projekter med en varighed på mere end 6 måneder, en forventet kontraktsum på 5 mio. kr. og/eller forventede lønomkostninger på 4 mio. kr. stilles der konkrete krav. Disse krav varierer afhængigt af hvilke fag der er involveret i projektets gennemførelse. For delprojekterne på USK varierer kravet til lærlinge / elever således fra 8 til 10% af de samlede lønomkostninger. På GAPS blev der stillet krav om 7% og for NFA å Slagelse Sygehus var kravet 2%.</p>	<p>Regionsrådet har godkendt en politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland. Denne politik er gældende for alle kontrakter på bygge- og anlægsområdet og kontrakter på tjenesteydelser. Herudover stilles der konkrete krav om uddannelses- og praktikaftaler når kontrakten har en varighed på mere end 6 måneder, en forventet kontraktsum på 5 mio. kr. og/eller forventede lønomkostninger på 4 mio. kr.</p> <p>Den interne Kontrolenhed i Region Sjælland fører kontrol med overholdelse af arbejdsklausuler og sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler. Kontrollerne gennemføres som stikprøvekontroller. Såfremt aftaleholderen ikke overholder klausulerne kan der sanktioneres med bod.</p>	<p>Det er vores erfaring at entreprenørerne overholder de stillede krav til beskæftigelse af lærlinge / elever på de kvalitetsfundsfinansierede projekter</p>

Kilde: Region Sjælland

Tabel 3
Sociale klausuler på kvalitetsfundsprojekter i Region Midtjylland (DNU Forum)

Hvilke sociale klausuler gælder på kvalitetsfundsprojekterne?	Hvordan håndhæver regionen konkret de sociale klausuler på kvalitetsfundsprojekterne?	Lever leverandørerne efter regionens vurdering op til kravene i klausulerne?
<p>Klausul om løn og ansættelsesvilkår som svarer til danske overenskomster på området.</p> <p>Klausul om andel af lære- og praktikpladser: Entreprenøren skal sikre, at mindst 6 % af de årsværk, der anvendes til at opfylde entreprisekontrakten, besættes med praktikanter.</p>	<p>Flere gange årligt følges op fra centralt hold via regionens kontrolenhed for social dumping ifht. om der er ansat udenlandske entreprenører på byggepladsen. Efter en periode, hvor løn- og ansættelsesvilkår efterfølgende blev kontrolleret stikprøvevist, er proceduren i 2019 blevet ændret til, at det kun er ved mistanke, der indledes en kontrol.</p> <p>Totalentreprenøren fremsender kvartalsvist opgørelse over andelen af lære- og praktikpladser.</p>	<p>Det er Projektafdelingens vurdering, at totalentreprenøren lever op til klausulen om løn- og ansættelsesvilkår.</p> <p>Der sker en løbende registrering af procentandelen af lærlinge, og Projektafdelingen, AUH modtager opgørelser efter hvert kvartal med resultater. Der er i projektet indtil afslutning af 3. kvartal 2020 en "lærlinge-procent" på 6,74% i Forum-projektet.</p>

Kilde: Region Midtjylland

Tabel 4
Sociale klausuler på kvalitetsfundsprojekter i Region Syddanmark

Projekt	Hvilke sociale klausuler gælder på kvalitetsfundsprojekterne?	Hvordan håndhæver regionen konkret de sociale klausuler på kvalitetsfundsprojekterne?	Lever leverandørerne efter regionens vurdering op til kravene i klausulerne?
Nyt OUH	Lærlinge- og uddannelsesklausul, krav til Corporate Social Responsibility og arbejds-klausul.	<p>Lærlinge- og uddannelsesklausul: Totalentreprenør afrapporterer løbende på lærlinge- og uddannelsesklausulen på bygherremøder. Dermed sikres et konstant fokus på overholdelse af opstillede krav i lærlinge- og uddannelsesklausulen.</p> <p>Corporate Social Responsibility: CSR-kravene på Nyt OUH håndhæves ved, at regionen besøger totalentreprenørernes virksomheder (primært i udlandet) i forbindelse med inspektion af præfabrikerede dele af byggeriet. Ydermere foretages proaktive kontrolbesøg på udvalgte virksomheder som leverer komponenter til Nyt OUH (primært i udlandet).</p> <p>Arbejds-klausul: Arbejds-klausulen omhandler krav om løn- og arbejds-vilkår efter danske overenskomster (for arbejde udført i Danmark) og bl.a. krav om totalentreprenørs kædeansvar over for underleverandører. Nyt OUH projektet har en helt særlig størrelse og kompleksitet, hvorfor der er enterret med en ekstern kontrol enhed, Bureau Veritas som løbende udfører stikprøvekontroller med henblik på at undersøge om arbejds-klausulen overholdes.</p>	<p>Lærlinge- og uddannelsesklausul: Der en fælles forståelse mellem regionen og totalentreprenør om, at hovedformålet med lærlingeklausulen er, at flere kan komme i et uddannelsesforløb direkte på byggepladsen. Regionen er i øvrigt betryggede i, at totalentreprenør overholder 6 % kravet set over hele projektperioden.</p> <p>Corporate Social Responsibility: I forbindelse med ovennævnte leverandørbesøg har der ikke været mistanke om uregelmæssigheder ift. CSR.</p> <p>Arbejds-klausul: Den eksterne kontrolenhed, Bureau Veritas, har gennemført 21 stikprøvekontroller i 2020, hvor der har været afsendt 4 påkravsskriver samt en dagbudsvarsel til totalentreprenør angående manglende dokumentation fra underentreprenør. Der er efterfølgende sendt den nødvendige dokumentation til regionen.</p>
Aabenraa	Lærlinge- og uddannelsesklausul, krav til Corporate Social Responsibility og arbejds-klausul.	<p>Lærlinge- og uddannelsesklausul: Hovedentreprenør og rådgiver afrapporterer løbende på lærlinge- og uddannelsesklausulen på bygherremøder. Dermed sikres fokus på overholdelse af opstillede krav i lærlinge- og uddannelsesklausulen.</p> <p>Corporate Social Responsibility kontrolleres ved konkret mistanke.</p> <p>Arbejds-klausul: Arbejds-klausulen omhandler krav om løn- og arbejds-vilkår efter danske overenskomster (for arbejde udført i Danmark) og bl.a. krav om hovedentreprenørs kædeansvar over for underleverandører. Bygherre kan udbede sig dokumentation vedr. arbejds-klausulen ved konkret mistanke.</p>	<p>Lærlinge- og uddannelsesklausul: Regionen er betrygget i, at hovedentreprenør overholder 6 % kravet set over hele projektperioden, ligesom totalrådgiver overholder 3% kravet.</p> <p>Arbejds-klausul: Arbejdstilsynet og SKAT's har foretaget stikprøvekontroller med de få udenlandske arbejdstagere, der reelt har været på projektet, hvilket ikke har givet anledning til sager.</p>

Tabel 5
Sociale klausuler på kvalitetsfundsprojekter i Region Nordjylland

Hvilke sociale klausuler gælder på kvalitetsfundsprojekterne?	Hvordan håndhæver regionen konkret de sociale klausuler på kvalitetsfundsprojekterne?	Lever leverandørerne efter regionens vurdering op til kravene i klausulerne?
<p>Region Nordjylland stiller i forbindelse med indgåelse af kontrakter på bygge- og anlægsområdet krav om overholdelse af sociale klausuler i form af:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klausul vedr. løn- og arbejdsvilkår 2. Klausul vedr. lærlinge og praktikanter <p>Det er de samme klausuler som gælder for byggeri på NAU som for øvrigt byggeri i Region Nordjylland.</p>	<p>Ad 1. Der iværksættes kontroller med bistand fra BDO (3. øje / revision) af løn og arbejdsforhold, såfremt der fremkommer oplysninger, som giver anledning hertil.</p> <p>Ad 2. Der foretages løbende opfølgning af projektets Byggeledelse ifm. byggemøder med entreprenører. Herudover sammenholdes entreprenørernes indberetninger med registreringer fra byggepladsens adgangskontrol.</p>	<p>Ad 1. Der har på baggrund af de gennemførte kontroller ikke været grundlag for at gennemføre egentlige sanktioner.</p> <p>Ad 2. Byggeledelsen på NAU laver en løbende opfølgning på entreprenørernes overholdelse af klausulen vedr. lærlinge og praktikanter, hvorefter minimum 10% af entreprenørernes timer skal præsteres af lærlinge og/eller praktikanter. Der er i december foretaget en opgørelse, der viser at timer leveret af lærlinge/praktikanter samlet set udgør 12,5%, men med variationer de enkelte entreprenører imellem.</p>

Kilde: Region Nordjylland